

Liite

Pohjanmaan hyvinvointialue

Lakisääteisen vapaan palveluseteli, omaishoito yli 65-vuotiaat. Elokuussa 2026 oli 120 asiakkaalla Vaasassa, 24 asiakkaalla Mustasaarella ja 8 asiakkaalla Laihiällä voimassa oleva palveluseteli omaishoidon lakisääteistä vapaata varten. Kaikkia palveluseteleitä ei käytetä siivoukseen. Palveluntuottajat tarjoavat sekä kotihoitoa että siivousta.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan palvelusetelin arvo on 128,97 euroa vuorokautta kohden/386,91 euroa 3 vuorokautta kohden. Setelin arvo on kaikille omaishoitajille samansuuruinen, eikä se ole tulosidonnainen.

Esimerkkejä muilta hyvinvointialueilta

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue 10.9.2025 § 13

[Omaishoidon lakisääteisen vapaan palveluseteli palvelukohtainen sääntökirja](#)

Omaishoidon lakisääteisen vapaan aikainen hoito on voitu järjestää hoidettavalle palvelusetelillä lyhytaikaishoidossa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja kotiin annettavana hoidon ja hoivan palveluna. Tuotettava palvelu ei sisällä viikko- tai perussiivousta, pihatöitä tai laboratoriokokeita.

Omaishoidon lakisääteisen vapaan palveluseteli oli 31.7.2025 voimassa 144 ikääntyneellä ja 90 vammaisella omaishoidon asiakkaalla.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue 13.5.2024 § 165

[A4-asiakirja, kansi ja sisällysluettelo](#)

Omaishoidon tuen palvelusetelin arvo on 121 euroa yhden lakisääteisen vapaan käyttöön. Palvelusetelillä tuotettava palvelu ei sisällä laboratoriokokeita, pihatöitä tai viikko- ja perussiivousta. Asiakkaalle ei tule omavastuuosuutta, jos palvelusetelin arvo riittää käytettyyn palveluun. Mikäli tuotetun palvelun hinta on enemmän kuin palvelusetelin arvo, maksaa asiakas ylimenevän osuuden itse. Palvelusetelillä maksettuihin palveluihin ei voi hakea kotitalousvähennystä.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen

[Omaishoidon tuen vapaan kotiin annettavan palvelun palvelusetelin arvo 1.10.2026 alkaen | Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue](#)

Omaishoidon tuen vapaan kotiin annettavan palvelun palvelusetelin arvon 120 € 1.10.2026 alkaen.

Asiakkaille tarjotaan palvelusetelin käyttömahdollisuutta muiden omaishoitajan lakisääteisen ja harkinnanvaraisen vapaan järjestämisen vaihtoehtojen rinnalla.

Omaishoidon tuen vapaan kotiin annettavalla palvelulla tarkoitetaan omaishoidettavan aikuisen tai lapsen henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, hoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen ja totunnaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Omaishoitajan vapaan aikana palveluntuottaja tekee niitä tehtäviä, joita omaishoitaja tekisi kotona ollessaan. Kotiin annettava palvelu kohdistuu ainoastaan omaishoidettavaan, ei esimerkiksi perheen muihin lapsiin. Tuotettava palvelu ei sisällä esimerkiksi ikkunanpesua, viikko- tai perussiivousta tai

pihatöitä.

Pirkanmaan hyvinvointialue Hyväksytty 12.8.2024, aluehallitus §211 Muutettu 19.1.2026, 4.2.2026, 21.5.2026

[Omaishoidon tuen vapaat - pirha.fi](https://pirha.fi)

Kotiin vietävässä sekä ammatillisessa että ei-ammattillisessa palvelussa ja ryhmätoiminnassa palvelusetelin arvo on 125 euroa. Kotiin vietävän palvelun ja ryhmätoiminnan palvelusetelissä ei ole asiakkaalle omavastuuosuutta.

Kotiin vietävällä ammatillisella palvelusetelillä järjestettävät palvelut sisältävät omaishoidon tuen asiakkaalle kotiin vietävän hoidon ja huolenpidon hoitajan poissa ollessa. Palveluun kuuluvat henkilökohtainen hoiva- ja huolenpito sekä ohjaus ja valvonta: terveyden- ja sairaanhoidolliset toimenpiteet, ruokailu, tarvittaessa ruuan valmistukseen liittyvät tehtävät ja liikkumisessa avustaminen. Siivouksen ja vaatehuoltoon liittyviä tehtäviä palvelu sisältää, mikäli se liittyy hoidon aikana tapahtuneeseen tarpeeseen esimerkiksi likaantuneiden vaatteiden tai pudonneiden esineiden siistiminen. Ateriat ja hoitotarvikkeet tulevat asiakkaan hankkimina. Asiakasta tuetaan sosiaaliseen kanssakäymiseen, ihmissuhteisiin, virkistykseen ja harrastuksiin liittyvissä tilanteissa.

Kotiin vietävä ei-ammattilinen palvelu sisältää lisäksi käynnin yhteydessä omaishoitajan tukemisen ja tarvittaessa ohjaamisen hoivatyössä. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana palveluntuottaja tekee niitä tehtäviä, joita omaishoitaja tekisi kotona ollessaan. Tuotettava palvelu ei sisällä esimerkiksi ikkunanpesua, viikko- tai perussiivousta tai pihatöitä. Vapaan aikainen hoito kohdistuu vain omaishoidettavaan, ei esimerkiksi perheen muihin lapsiin.

Soite - Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

[Omaishoito - Soite](#)

Toimintaohje astuu voimaan 1.1.2026 ja on voimassa 2026–2027.

Omaishoitajan vapaiden tarkoitus on tukea omaishoitajan jaksamista siksi on ensiarvoisen tärkeää, että vapaapäivät pidetään säännöllisesti ja sovitusti. Omaishoitaja vastaa itse lakisääteisten vapaiden seurannasta.

Hoidettavan hoidon järjestäminen lakisääteisen vapaan aikana. Soiten on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana. Omaishoitajan vapaajärjestelyt suunnitellaan yksilöllisesti. Hoidettavalla tai omaishoitajalla ei ole ehdotonta oikeutta valita vapaan aikaista hoitomuotoa. Soite päättää viime sijassa siitä, miten omaishoitajan vapaan aikainen hoito järjestetään. Vapaiden järjestämisestä tehdään erillinen päätös. Asiakasmaksulain mukaan Soitella on oikeus periä maksuja hoidettaville annettavista palveluista omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana. Erityisistä syistä voidaan omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana hoidettavan hoito järjestää asiakkaan kotiin järjestettyjen tukipalvelujen avulla. Tässä tapauksessa Soite määrittelee vapaan korvaavan tuntimäärän.

Vapaiden järjestämisen muodot Soitessa

- Tilapäishoito. Soite osoittaa hoidettavalle hoitopaikan hoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi.
- Sijaishoito. Omaishoidettavan tai -hoitajan valitsema muu omainen tai läheinen voi toimia sijaishoitajana. Soite tekee sijaishoitajan kanssa lakisääteisen toimeksiantosopimuksen, jolla sijaishoitaja sitoutuu huolehtimaan omaishoidettavasta.
- Perhehoito. Soite voi käyttää myös perhehoitoa tai kiertäviä perhehoitajia hoidon järjestämiseksi.

Halutessaan omaishoidon tuen palkkion voi vaihtaa palveluseteliksi joko osittain tai kokonaan. Palvelusetelillä voi ostaa hoivaa ja huolenpitoa Soiten hyväksymiltä yrityksiltä.

Varha - Varsinais-Suomen hyvinvointialue

[Ikääntyneiden omaishoidon tuki | Varha](#)

Omaishoidon tuen palvelusetelipalvelun sääntökirja. Hyväksytty aluehallituksessa 1.6.2026

Omaishoitajan lakisääteinen vapaan aikaisen hoidon järjestämisen vaihtoehtoina ovat

- lyhytaikainen hoito ympärivuorokautisessa palveluasumisessa
- sijaishoito
- kotiin annettava palvelu
- lyhytaikainen perhehoito

Omaishoidettavan hoito hoitajan lakisääteisen vapaan aikana voidaan järjestää palvelusetelillä hoidettavan kotona. Palvelusetelillä voidaan myös toteuttaa omaishoidettavan harkinnanvaraisia vapaapäiviä, mikäli nämä sisältävät omaishoitotosopimukseen.

Omaishoidettavan kotona annettava palvelu sisältää hoidon ja huolenpidon omaishoitajan vapaan aikana. Kotona annettavaan palveluun kuuluvat henkilökohtainen hoiva ja huolenpito sekä ohjaus ja valvonta, kuten tarvittavat terveyden- ja sairaanhoidolliset toimenpiteet, ruokailu, ja liikkumisessa avustaminen. Hoito- ja palvelusuunnitelman mukaan asiakasta avustetaan päivittäisissä toiminnoissa, kuten riisuminen, peseytyminen ja muut hygieniaan liittyvät toimet, rasvaus, pukeminen, asennon muutokset sekä lääkkeiden annostelu ja ottamisessa avustaminen (edellyttäa lääkähoidon koulutusta ja lääkeluvan).

Palvelu sisältää siivoukseen ja vaatehuoltoon liittyviä tehtäviä, mikäli ko. tehtävä liittyy hoidon aikana tapahtuneeseen tarpeeseen, esimerkiksi likaantuneiden vaatteiden tai pudonneiden esineiden siistiminen.

Palvelun sisältöä ja henkilöstöä koskevat samat sisältö- ja laatuvaatimukset kuin kotihoidon palvelusetelituottajia.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

[Omaishoidon tuen toimintaohje](#)

Omaishoidon tuen toimintaohje. Palveluiden järjestämisen lautakunta 14.4.2026 § 46

Vapaapäivät on tarkoitettu hoitajan jaksamisen tukemiseen. Tavoitteena on, että vapaa järjestetään säännöllisesti ja suunnitelmallisesti huomioon ottaen omaishoitoperheen jaksaminen. Omaishoitajan jaksamisen tukemiseksi vapaavuorokaudet suositellaan pidettäväksi kuukausittain. Lakisääteiset vapaat vanhenevat kuuden (6) kuukauden kuluttua niiden kertymisestä, poikkeuksena palveluseteli.

Palveluseteli on käytettävissä kuluvan kuukauden aikana. Palveluseteleitä ei voi säästää seuraavalle kuukaudelle.

Omaishoitajalla tai hoidettavalla ei ole ehdotonta oikeutta valita vapaan aikaista hoitomuotoa. Hyvinvointialue päättää viime sijassa siitä, miten omaishoitajan vapaan aikainen hoito järjestetään. Vapaiden järjestämisestä sovitaan aina etukäteen. Omaishoidon vapaat voidaan järjestää seuraavin tavoin

- Sijaishoito toimeksiantosopimuksella
- Lyhytaikainen perhehoito

- Lyhytaikaishoito
- Päivätoiminta ikääntyneille
- Palveluseteli kotiin annettavaan palveluun

Palveluseteli kotiin annettavaan palveluun. Palvelusetelien käyttöä säätelee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseleista (569/2009). Palveluseteli myönnetään kotiin annettaviin palveluihin, kuten kotipalvelu, kotisairaanhoido ja tukipalvelut (mm. siivous, vaatehuolto, piha- ja puutarhatyöt, asiointi, saattajapalvelu, virkistys) sekä kuntoutuspalveluihin (fysio- ja toimintaterapia). Palveluseteliä ei myönnetä mm. kampaamopalveluihin, hierontaan, jalkahoitoon ja vastaaviin hyvinvointipalveluihin.

Omaishoitaja valitsee itsenäisesti palveluntuottajan hyvinvointialueen hyväksymien palveluntuottajien joukosta. Omaishoitaja voi tutustua omaishoidon tuen palvelusetelin tuottajiin Palse.fi - sivustolla.

Palveluseteli on käytettävissä kuluvan kuukauden aikana. Palveluseleitä ei voi säästää seuraavalle kuukaudelle.